

MINISTERUL CULTURII

Direcția Județeană pentru Cultură Neamț

B-dul Traian nr. 17, Bloc A4, Etaj 1, CP: 610136, Piatra Neamț, telefon 0233 213945
Fax: 0233 215158, e-mail: contact@neamt.djc.ro

Nr. 637 din 22.04.2016

Către,

INSTITUȚIA PREFECTULUI – JUDEȚUL NEAMȚ

IMPLICAREA DIRECȚIEI JUDEȚENE PENTRU CULTURĂ NEAMȚ ÎN
REABILITAREA MONUMENTELOR ISTORICE AFLATE
ÎN STARE PROASTĂ DE CONSERVARE DIN JUDEȚ

Una din atribuțiile principale ale Direcțiilor Județene pentru Cultură vizează protejarea monumentelor istorice, în baza prevederilor *Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice* și a *Legii nr. 50/1991 privind executarea autorizării lucrărilor de construcții*. Până la sfârșitul anului 2014, fluctuațiile de la conducerea instituției reprezentantă a Ministerului Culturii în județul Neamț nu au permis îndeplinirea acestei importante atribuții.

Începând cu anul 2015, în condițiile în care la nivelul județului Neamț am constatat starea proastă și deosebit de proastă de conservare a unor monumente istorice reprezentative, activitatea instituției s-a concentrat cu prioritate asupra acestui domeniu. Scopul a fost acela al inițierii unor demersuri în vederea reabilitării, consolidării, reparării, restaurării acestor obiective și, eventual, punerea lor în valoare fie prin includerea în circuitul turistic, fie prin atribuirea unei destinații (în special clădirile ce se află în proprietatea autorităților administrației publice).

Astfel, pe parcursul anului trecut și în prima parte a anului în curs, am expediat e serie de adrese către proprietarii/administratorii acestor monumente, în care le-am amintit de obligațiile pe care le au de a le întreține, conform prevederilor art. 36 din *Legea nr. 422/2001*.

Mare parte dintre aceștia au răspuns că nu dispun de resursele financiare pentru a investi în imobile, mai ales că toate lucrările de intervenție trebuiesc executate obligatoriu cu experți acreditați și firme atestate de Ministerul Culturii.

În acest sens, specialiștii din instituție i-au informat permanent asupra oportunităților oferite de programele de finanțare prin fonduri europene POR 2014-2020 (pentru toate categoriile de monumente istorice) și PNDR (pentru monumentele din categoria B din mediul rural).

Direcția Județeană pentru Cultură Neamț s-a manifestat deci nu doar ca un organ de control al respectării legislației în domeniu, ci a oferit sprijin și consiliere proprietarilor de monumente istorice, ajutându-i pe unii dintre aceștia să conștientizeze importanța imobilelor pe care le dețin și pe toți deopotrivă să caute cele mai bune soluții pentru reabilitarea și, eventual, valorificarea lor. Bineînțeles, în cazul în care dialogul nu a dat rezultate, unicul agent constatator din instituție a fost nevoit să aplice și sancțiunile prevăzute de lege pentru nepăsarea manifestată față de aceste bunuri de patrimoniu.

Trebuie precizat că, în demersurile întreprinse, am beneficiat de multe ori de sprijinul necondiționat al singurului ofițer specializat în protejarea patrimoniului cultural al județului din cadrul IPJ Neamț. Nu pot să nu remarc faptul că, deși legislația în domeniu conferă atribuții de verificare, control, sancționare și Inspectoratului de Stat în Construcții, din păcate, numeroasele solicitări de sprijin adresate instituției județene au rămas fără ecou. În consecință, toată activitatea de monitorizare, verificare, informare, a fost efectuată de o echipă formată din 2 specialiști angajați ai DJC Neamț (3 începând din luna februarie 2016 - dintre care unul se ocupă de întocmirea avizelor, altul este chiar directorul executiv și este singurul agent împuternicit de Ministrul Culturii să constate contravenții și să aplice sancțiuni în domeniul patrimoniului cultural național) și un ofițer de poliție.

De asemenea, în toată această perioadă am remercat interesul crescut pentru problemele de patrimoniu manifestat de o parte a presei și mass-mediei județene. Prin intermediul lor, în cadrul conferințelor de presă și al emisiunilor la care am participat, am reușit să conștientizăm și să realizăm o sensibilizare a opiniei publice față de acest subiect, care a lipsit multă vreme din sfera de interes a locuitorilor județului.

În cele ce urmează, ținând cont de precizările anterioare, vă prezint date legate de fiecare obiectiv în parte, respectiv situația inițială, demersurile întreprinse pentru reabilitare și rezultate obținute:

Denumire obiectiv	Situația întâlnită	Demersuri întreprinse	Rezultate obținute
1. Biserica "Buna Vestire" a m-rii Bisericani, com. Alexandru cel Bun	-fisuri la nivelul pereților, -acoperiș deteriorat ce permite pătrunderea precipitațiilor în interior, -șubrezirea tavanului, -deteriorarea iconostasului, - igrasia apărută datorită umezelii excesive.	Deplasare la fața locului pentru culegerea informațiilor, adrese înaintate Prefecturii, Primăriei com. Alexandru cel Bun și CNI (concesionarul obiectivului).	Se află în definitivare proiectul de reabilitare a obiectivului prin Compania Națională de Investiții.
2. Mănăstirea Tazlău, com. Tazlău	-afectarea fundației bisericii datorită creșterii nivelului solului la exterior, -umezeala pătrunde în interior prin capilaritate și produce exfolierea picturii, apariția ciupercilor și a mușcăiului, -zidul de incintă necesită restaurare și reparații -turnul de pază din conțul de NV , complet odernizat, trebuie readus la starea inițială -beciul necesită curățare și măsuri de susținere, - ruinele palatului necesită refacerea	Deplasare în vederea constatării problemelor. Adrese înaintate către Mitropolia Moldovei și Ministerul Culturii.	A fost întocmit și avizat proiectul pentru restaurarea intergrală a ansamblului M-rii Tazlău, se așteaptă virarea banilor pentru demararea lucrărilor.
3. M-rea Sihăstria Tarcăului, com. Tarcău	- Biserica în stare proastă de conservare, acoperișul deteriorat permite pătrunderea umezelii în interior -Turnul clopotniță este deteriorat	Adrese înaintate proprietarului și Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.	Ansamblul a primit o sponsorizare, a întocmit și avizat proiectul de reabilitare și este în curs de realizare a lucrărilor.

<p>4.Cetatea Nouă a Romanului, com. Gâdiniți</p>	<p>Este o adevărată junglă, acoperită complet de vegetație, zidurile sunt dislocate de rădăcinile arbuștilor ce cresc în zonă din abundență, monumentul este complet acoperit și acoperit de pământ. Situatie juridică incertă, monumentul nu are proprietar.</p>	<p>Adrese nenumărate către Prefectură, Primăria com. Gâdiniți, Primăria Mun. Roman care dorește preluarea obiectivului, Ministerul Culturii.</p>	<p>A fost identificată și înaintată Ministerului Culturii soluția inițierii unei Hotărâri de Guvern pentru trecerea obiectivului în domeniul public al Statului și administrarea MC, pentru a fi apoi transferat către Primăria Mun. Roman.</p>
<p>5.Palatul Cnejilor, com. Ceahlău</p>	<p>Aceeași situație juridică incertă, nu are proprietar. Zidul de incintă și poarta de intrare sunt grav deteriorate, necesită măsuri pentru reabilitare. Turnul rotund de lângă poartă este în stare de precolaps, necesită urgent consolidare. Palatul propriu-zis este o ruină care trebuie reabilitat, restaurat și pus în circuitul turistic. Este necesară refacerea nivelelor de locuire, curățarea și consolidarea beciurilor.</p>	<p>Constatare a problemelor în teren. Adrese numeroase către Primăria com. Ceahlău.</p>	<p>Se caută soluții pentru clarificarea situației juridice a monumentului, având în vedere că urmașul familiei Sturza pretinde că se află în proprietatea sa. Primăria comunei a luat măsuri de curățare a terenului din jurul monumentelor și a alocat fonduri în vederea montării un sistem de supraveghere video, pentru a împiedica furtul de piatră din zonă.</p>
<p>6.Biserica din Poloboc, com. Rediu</p>	<p>Biserica este afectată din cauza instabilității terenului, este lăsată pe o parte, Pereții din lemn și acoperișul sunt deteriorați, pereții sunt înnegriți necesită curățare Monumentul se află în paragină, este înconjurat de gunoaie.</p>	<p>Deplasare în teren și întocmirea unui proces-verbal de constatare Adrese către proprietar și Mitropolia Moldovei și Bucovinei, răspuns favorabil primit de la MMB</p>	<p>Este în curs de realizarea documentația cadastrală a imobilului, în vederea întocmirii proiectului de reabilitare cu fonduri europene.</p>
<p>7.Poșta veche azi sediul BCPI, oraș Tg. Neamț</p>	<p>Deteriorări la nivelul acoperișului, distrugerea unor elemente de arhitectură, deteriorarea fațadelor.</p>	<p>Adresă înaintată către OCPI Neamț</p>	<p>Au fost realizate lucrări de intervenție, care au redat imobilului frumusețea. Exemplu de restaurare promptă și de calitate.</p>
<p>8.Liceul de Artă, Piatra Neamț</p>	<p>Deteriorare a fațadelor, distrugerea acoperișului ce permite pătrunderea apei în interior și degradarea pereților Degradarea pilonilor din piatră din balustradă și a coloanelor de la intrare</p>	<p>Adresă înaintată Primăriei Piatra Neamț</p>	<p>A fost întocmit și avizat un proiect de reabilitare faza DALI, este în curs de realizare proiectul DTAC pentru obținerea autorizației de construire.</p>
<p>9.Poșta Centrală, Piatra Neamț</p>	<p>Clădirea a fost abandonată după mutarea sediului central al Poștei pe bvd. Decebal. A început astfel să se deterioreze atât în exterior, cât și în</p>	<p>Adresă înaintată conducerii instituției</p>	<p>Conducerea a solicitat sprijinul Direcției Regionale de poșta Bacău, care a aprobat alocarea de fonduri în</p>

	interior		acest an pentru demararea lucrărilor de reabilitare a clădirii.
10. Biserica "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" , Budești, com. Făurei	Peretele de nord este afectat de igrasie La nivelul pereților există fisuri ce denotă probleme la acoperiș	Adresă înaintată părintelui paroh	Mitropolia Moldovei a alocat fonduri pentru reabilitarea monumentului, în luna martie 2016 a fost avizat proiectul și urmează să înceapă lucrările de reparații.
11. Hanul Șerbești , com. Ștefan cel Mare	Construcția este de fapt o ruină a fostului han, doar trei sferturi din pereți sunt în picioare, fiind afectați de precipitații, în interior crește vegetație, stare de precolaps	Adresă înaintată primăriei comunei Ștefan cel Mare.	A fost inițiat un proiect cu fonduri europene, a fost întocmită și avizată documentația faza DALI, se așteaptă întocmirea DTAC.
12. Casa Administratorului domeniului Coroanei, azi internat școlar și Ocolul Silvic, azi școală din sat Borca	Clădirile aparțin de Liceul M. Sadoveanu, sunt în stare de conservare precară, cu fisuri, degradări ale elementelor ornamentale din lemn, probleme la acoperiș, schimbări neautorizate ale țimplăriei	Adresă înaintată proprietarului Primăria Borca	Am primit răspuns privind intenția de reabilitare a imobilelor și o copie după contractul încheiat cu o firmă acreditată din Iași în acest scop. Continuă monitorizarea situației.
13. Ansamblul Conacului Krupenski , com. Podoleni	În urma unui incendiu produs în anul 2011, clădirea conacului a rămas fără acoperiș, țimplăria a ars aproape complet, au fost distruse părți din fațade, în interior sunt prăbușite resturi rămase din acoperiș și tavan, cantități mari de moloz, în jur crește vegetația haotic. Parcul dendrologic practic nu mai există	Deplasare în urmă cu aprox. o lună la fața locului, întocmirea unui proces-verbal cu reprezentanții Primăriei Podoleni. Au fost informați despre posibilitatea accesării de fonduri europene pentru reabilitare.	Proprietarii s-au angajat să curețe interiorul și curtea ansamblului. Și-au manifestat intenția de a iniția un proiect de restaurare cu fonduri europene. Continuă monitorizarea situației.

În afara acestor situații, când intervenția Direcției Județene pentru Cultură Neamț, precedată în anii anteriori de implicarea Compartimentului Protejarea Patrimoniului Cultural din cadrul IPJ Neamț, au avut efect benefic asupra monumentelor, există și cazul sancționării contravenționale pentru nerespectarea obligațiilor ce decurg din lege. În multe din situațiile constatate, contravenția a fost deja aplicată de IPJ Neamț. La începutul anului, DJC Neamț a aplicat prima sancțiune proprietarului **Casei horticultoriului E.M. Brudariu**, din P. Neamț, str. Margaretelor, nr. 4. Sancțiunea a fost contestată în instanță. Cu toate acestea, aplicarea de sancțiuni nu contribuie cu nimic la salvarea monumentelor ci, din contra, scade puterea financiară a proprietarilor, care continuă să ignore clădirile de patrimoniu.

Există, de asemenea, cazuri în care proprietarii au domiciliul în străinătate, ceea ce îngreunează mult comunicarea cu aceștia. Așa se face că monumente precum **Fostul Casinou** din Bălțătești, **Casa entomologului Aristide Caradja**, din Grumăzești, **Casa**

Corbu și Tribunalul Județean azi casă din Piatra Neamț, **Conacul Ghika** din com. Făurei aflat în procedură de clasare sunt practic abandonate în țară de urmași ai foștilor proprietari, care așteaptă cu nerăbdare ca aceste imobile să se prăbușească pentru a beneficia de banii obținuți de pe urma vânzării terenului.

O altă situație este cea în care proprietarul monumentului decide că nu are puterea financiară de a-l întreține și procedează la vânzarea acestuia, după exercitarea dreptului de preemțiune a Statului Român, prin Ministerul Culturii. Așa s-a întâmplat în cazul **Casei**, din Tg. Neamț, str. Mărășești, nr. 103, a **Casei** din mun. Roman, str. Ștefan cel Mare, nr. 213 și urmează să se întâmple în cazul **Ocolului Silvic azi Poșta** din sat Sabasa, com. Borca. Aceste demersuri întârzie inițierea unor demersuri de intervenție asupra imobilelor și îngreunează activitatea de monitorizare în acest sens desfășurată de DJC Neamț.

Nu în ultimul rând, au existat situații în care proprietarii au încercat inițierea unei proceduri de declasare a unor clădiri monumente istorice, pentru a scăpa de grija întreținerii lor.

- a. Primul caz este cel al **Casei Diaconescu, azi dispensar medical** din Sabasa, com. Borca. Imobilul a fost mutilat fără avizul Ministerului Culturii și, pe motivul pierderii calității de monument istoric, se încearcă declasarea acestuia. Proiectul a primit aviz negativ în Comisia Zonală a Monumentelor Istorice, urmează să fie analizat în Comisia Națională.
- b. Al doilea caz se referă la un monument aflat în proprietatea Consiliului Județean Neamț, respectiv **Casa Iordache Cantacuzino, azi școală** din com. Ștefan cel Mare. Urmare a amenzii primite de la IPJ Neamț și pierdută în instanță pentru neglijența manifestată față de imobil, precum și a preocupărilor manifestate de DJC Neamț față de reabilitarea monumentului, concretizate în câteva adrese înaintate proprietarului pe parcursul anului trecut, s-a manifestat intenția de declasare a imobilului.

Toate cele prezentate în acest material demonstrează că, în ciuda problemelor de ordin financiar cu care se confruntă, a numărului mic de specialiști angajați care sunt nevoiți să desfășoare fiecare în parte, un volum de muncă enorm, DJC Neamț a reușit să-și respecte atribuțiile prevăzute de lege în domeniul protejării monumentelor istorice și a făcut pași mici dar importanți pentru salvarea și redarea strălucirii unor clădiri legate indisolubil de cultura și trecutul județului.

DIRECTOR EXECUTIV,

ROCSANA JOSANU